

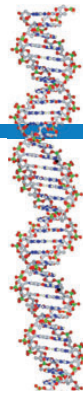
Paide otsib juhti:
volinikud
plaanisid
kübaratrikki.

lk 3

Geenitest:
aitab teha õigeid
valikuid.

lk 5

VINDLUX KORTERIÜHISTUTE PARTNER
EHITUS VINDLUX EHITUS

- Püstakute vahetus
- Vee- ja kanalisatsioonitööd
- Remonttööd
- Viimistlustööd

Tel 652 5400, Suur-Aia 19/21 • www.vindlux.ee

Tormituul rebis majadelt katuseid

TIIT REINBERG

«Imestasin, et kui kuskil mujal lund polnud, siis meie lasteaia juures on maa valge,» ütles Väätsa lasteaia õpetaja Marget Tamme vaatepildi kohta, mis avanes talle üleile hommikul tööle jõudes.

Kui Tamme juba lasteaia väravast sisse astus, taipas ta, et see pole päris lumi, vaid maas on mingi muu valge ollus. Järgmisena hakkas talle silma keset hoovi laiutav katusest pärit tükk.

Siis oli talle juba pilku ülespoole tõstmatagi selge, et vaatepilt, mis teda seal ees ootab, on kohutav. Suur osa mõne aasta eest ehitatud katusest oli kadunud ja tuul lennutas ringi soojusmaterjali.

Hoolimata sellest, et neljandik katusest läks kaduma, lasteaia uksi kinni ei pannud, rühmad kolisid kokku ruumi, kus oli veel katus pea kohal.

Hoone on kindlustatud ja Tamme teada on lootust paari nädalaga uus katus peale saada. Paides rebis maru katuse Peet-

ri pargis asuva ühiskümnaasiumi võimlalt.

Paide ühiskümnaasiumi direktori Kersti Laastau selgitusel võimlas tunde anda ei saa, kuid kehalise kasvatuse tunnid viiakse läbi teistes ruumides. «Ohutuse huvides oleme sulgenud õpilastele selle koolitiiva, kus võimla asub,» lisas ta.

Paide linnaapea Kaido Ivask kinnitas, et koolihoone on kindlustatud ja linnavalitsuse omavastutus on 300 eurot.

Teisipäeva öösel said Järvamaa päästjad 17 tormiväljakutset. Operatiivkorrapidaja Indrek Ammer ütles, et päästjad liikusid ühelt väljakutselt teisele. «Peamiselt oli tegemist teele kukkunud puudega, kus vabastasime tee liikluseks,» sõnas ta.

Teele kukkunud puudega olid üleile varahommikul kimpus ka bussijuhid.

Järvamaa ühistranspordi keskuse tegevdirektor Harri Lepamets ütles, et kõik bussid püsisid graafikus, kuid mitu bussijuhti pidi ise teelt oksa ära vedama, et edasi sõita. Tormimurru vangi ükski buss siiski ei jäänud.

Üleile oli Järvamaal tormi tõttu elektrita ligi 4000 majapidamist. Et sügistormi tõttu jäi vooluta ka mitu kooli, said õpilased vaba päeva.

Eile kella 16 seisuga oli maakonnas elektrita 77 elamist.

Väätsa lasteaia maja on kindlustatud ja kui kõik läheb hästi, võib maja jälle täielikult katuse alla saada paari nädala jooksul.

DMITRI KOTJUH

31.10.-3.11.2013

**SUPER
HINNAD**

3⁹⁹
739 **46%**

Jahutatud kalkuni kintsuliha
kg

4⁹⁹
795 **37%**

Roogitud vikerforell
Eesti, kg

1⁷⁹
250 **28%**
Naturaalne
apelsinimahli, 100%,
Pure, 1 L + pant 0,08

4⁸⁹
750 **34%**
Pesuvahend Mountain Spring või
Color & Style, Ariel,
1,4 L, 3,49/L

ARVAMUS

Peatoimetaja Merili Nikkolo

JUHTKIRI

Paide vajab laiemat koalitsiooni

Viiimastel päevadel Paides lahvanud võimutüli on väga erakordne, enamasti tekib vastuolu erakondade vahel, kuid meil on riidu pööranud ühe partei liikmed.

Küllap on vastuolusid ja halvasti ütlemissi ette tulnud igas erakonnas, kuid need pole avalikuks saanud nii nagu Kaido Ivaski ja Enn Piiri sõnasõda.

Isegi kui Ivask paluks avalikult Piirilt vabandust ja kinnitaks, et tal pole enam midagi selle vastu, kui too linnavolikokku pääseb, siis varem välja-

õeldut tagasi võtta enam ei saa ja vimm nende kahe mehe vahele jääb ikkagi.

Võimu säilitamise nimel võivad Isamaa ja Res Publica Liidu juhtfiguurid hambad ristas koalitsiooni säilitada ja varem kokkulepitud mehed kohtadele hääletada, kuid Järva Teataja ei usu, et see liit neli aastat vastu peab.

21 kohaga linnavolikogus on IRLi ja Reformierakonna käes 12 kohta, mis tähendab, et kui juba paar volinikku ei saa volikogu istungist osa võtta, on opositsioonil suhteliselt lihtne oma tahtmisi läbi suruda.

Järva Teataja soovitab kahel võimuerakonnal vaagida, kas neil sobiks koostöö paremini Keskerakonna või Sotsiaaldemokraatliku erakonnaga, ja teha seejärel ühele neist ettepanek ühiselt linna valitsema hakata.

Küllap tähendaks see linnajuhtimisse ühe abilinnapea koha lisamist, kuid suurendaks tunduvalt tõenäosust, et koalitsiooni püsib järgmiste valimisteni.

Suurema koalitsiooni takistuseks ei saa mitte erinevad arusaamised linna juhtimise teemal, vaid liid-

Suurema koalitsiooni takistuseks ei saa mitte erinevad arusaamised linnajuhtimise teemal, vaid liidrite omavaheline läbisaamine.

rite omavaheline läbisaamine.

Poliitilistel liidritel on praegu käes hetk näidata, et isiklikest ambitsioonidest ja tasudest on neile tähtsam linna areng. Järva Teataja kutsub teid üles unustama üksteisele öeldud halvad sõnad ja tagaselja räägitud kuulujutud.

Paides tuleb kiiresti langetada otsused, mis mõjutavad hariduselu arvatavasti aastakümneid. Aastakümnete pärast ei huvita enam kedagi, mida arvas kunagi Piir Ivaskist, Ivask Aasmast ja Aasma Feštšinist.

PILK AJALUKKU

• Politseinikud avastasid kuu algul Koigi vallast salaviina- ja tubakalao, samas kohas töödeldi ka punast erimärgistusega kütust.

Järva politseiprefektuuri presiesindaja Jan Aasma ütles, et rutiinse liiklusjärelvalve käigus avastasid korraldajad Paides paketautost 435 paki sigarette, millel puudusid maksumärgid, ja 20 liitrit pudelit läbipaistvat vedelikku. «Seoses selle leiuga tegime järgmisel päeval Aivo elukohas Koigi vallas läbiotsimise,» ütles ta. Aivo elukohast leidsid läbiotsijad 16 460 pakki Eesti maksumärgita sigarette ja 630 liitrit piiritust.

• Esmaspäeval hunte küttinga läinud Järvamaa jahimeestel õnnes ühe päevaga kätte saada neli võsaviilemit.

Jahimees Igor Homin lausus, et esmaspäeva hommikul asusid kütid Albus jahtima viiepealist hundikarja, kes oli samal ööl maha mürdnud ühe põdra ja metssea.

JÄRVA TEATAJA, 1. NOVEMBER 2003

Ainuüksi naabrivalve infotahvel ohjeldab kurjategijat

JÜRI SIIM
MTÜ Eesti Naabrivalve Järvamaa maakondlik arendusjuht

2000. aastal asutati kodanikualgatuse korras ühing, mille eesmärk on suurendada elanike turvalisust kodudes ja nende lähiümbruses inimeste aktiivse tegutsemise tulemusel.

Praeguseks on Eesti Naabrivalvega liitunud üle 500 sektori ja igas kuus lisandub uusi. Maakonnas moodustati esimene sektor 2001. aastal Türi Lembitu tänavas.

Järvamaal on selle ajaga moodustatud 30 sektorit. Eriti elav oli huvi 2009. aastal, mil allkirjastati ühel aastal 16 uut sektorit. Himselt oli see seotud masuga, mil elanikes oli teravdatud huvi turvameetmete suurendamise vastu.

Valdades on Türi vallas 12

sektorit. Suurimad ja tublimad on Viisu sektor Aivar Tubli juhtimisel ja Järva-Jaani sektor Tuve Kärneri juhtimisel. Hea on koostöö kohalike omavalitsuste ja politseiga.

Naabrivalve liikumine soodustab ka omavahelist suhtlemist ja korra hoidmist piirkonnas.

Kui linna- või vallakodanik leiab vajakajäämisi teda ümbritsevas ega suuda üksinda neid probleeme lahendada, siis on tihti abi naabrivalvest.

Võib tuua näite väikelinnast, kus inimeste rahu häirisid öösel müristavad mootorrattad ja rollerid. Ühe inimese keelamist ei pandud millekski. Kui piirkonnas moodustati naabrivalve sektor, mis taotles tänavale nn lamavate politseinike paigaldust, oli probleem lahendatud.

Naabrivalve liikmete arvamusele on juba naabrivalve infotahvlist suur kasu kurikaalte ohjeldamisel.

Maakohtades on üha populaarsem nii-öelda rahva omakaitse, kus kogukond moodustab valve, et ka öisel ajal elukoha

piirkonnas patrullimas käia.

Naabrivalve tegevusest on mõnel pool välja kujunenud nii-öelda klubi tegevus. Tallinnas Lasnamäel on saanud tavaks korraldada oma sektori piires kord aastas koristuspäev.

» Ühe inimese keelamist ei pandud millekski. Kui seal piirkonnas moodustati naabrivalve sektor ja selle taotlustel paigaldati tänavale nn lamavad politseinikud, oli probleem lahendatud.

Ühistegevuse ja koostöö vorme on mitu. Naabrivalve on korraldanud maakondades, valdades infopäevi, kus osalejatega vestlevad ja annavad soovitusi politsei, päästeamet, saada turvateenust.

kohaliku valla ja naabrivalve esindajad. Populaarseks on saanud maakondade ohutuspäevad, kus on kohal ka naabrivalve esindajad.

Eesti Naabrivalve ühingult saab tellida liikmetele turvakoolitusi. Oleme korraldanud konkursside. Näiteks edukama sektori konkurss, kus parim selgub sektorivannemate aastaaruannete alusel. Välja on pandud väärtuslikud auhinnad.

Eesti Naabrivalve on sõlminud lepinguid mitme elukeskkonna turvalisust suurendava firmaga (turva-, luku-, uste-, aknakindlustusfirmad), luues oma liikmeskonnale soodsamaid võimalusi saada turvateenust.

Naabrivalve on välja töötanud teenuse üksi elavate või suure osa päevast üksi kodus olevatele inimestele, kes võivad õnnetuse korral jääda hätta abi kutsumisega.

Ehkki paljud üksi elavad eakad või puuetega inimesed saavad igapäevaeluga hakkama, on kaelas või randmel kantav häirenupp õnnetuse korral asendamatu abivahend.

Õnnetusest teadaandmiseks piisab ühest nupuvajutusest ning appi on valmis ruttama koolitatud vabatahtlik-tuttav ja usaldusväärne inimene lähikonnast.

Inimese koju paigaldatakse GSM-sidel töötav süsteem, mis koosneb suitsuandurist, kaasaskantavast häirenupust ja lokaalsest GSM-keskusest. Lisaks paigaldatakse koju tulekustuti.

Häirenuputeenus täiendab kohalikus vallas või linnas pakutavat sotsiaalteenuste valikut.

Paide kultuurikeskuses korraldatud eakate ohutuspäeval tunti selle teenuse vastu elavat huvi ja kohe samal päeval sai häirenupu üks üksi elav linlane.

Teenuse kohta on rohkem lugeda kodulehelt häirenupp.naabrivalve.ee.

Kodust ära olles tuleb paluda naabrit majapidamisel silm peal hoida. Vajaduse korral tuleb paluda tühjendada oma postkasti. Pungil täis postkast annab kurikaalte teavet ja soodustab sissemurdmist. Kui sina aitad naabrit, aitab tema sind.

Aktuaalne on see sügistelvel suvitusrajoonides, kui püsielanikke jääb väheks. Siis hoiavad nad silma peal ka naabrite tühjadel suvemajadel. Sel sügisel ongi rohkem uusi sektoreid tekkinud suvitusrajoonidesse.

Lisaks signalisatsioonile annavad väga hea tulemuse aegrežiimil töötavad lülitid, mis panevad ära olles tööle raadio, valgustid ja muud seadmed.

Teavet ja abi naabrivalve sektori loomiseks leiab kodulehelt ja piirkonna arendusjuhilt.

Mõelge juba täna, kuidas teil on võimalus koos naabritega kodu ja ümbrust turvalisemaks muuta. Sõbralik naeratus ja tere naabrile olgu esimene samm, et muuta tõeliseks koduks piirkond, kus elate.

ÜTLESID

» Astmelisele tulumaksule ei ole õiget aega, kui tahame soosida investeringuid, töökohti ja kõrgemaid palku.

Rahandusminister Jürgen Ligi vastus veebiintervjuus Äripäeva lugeja Elmari küsimusele.

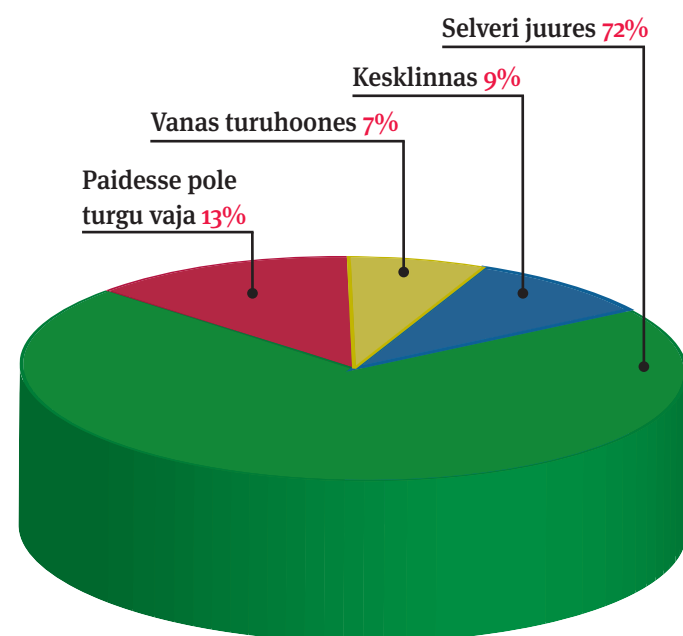
» Ma ei eita, et ma osadega rääkisin, aga kui te võtate seda valimispropagandana, siis ei. Ma palusin võimaluse piires enda poolt hääletada.

Tallinna tööstushariduskeskuse direktor Paul Alekand õpilaste mõjutamisest (Postimees).

» Siin ei ole jutt lihtsalt halvast äriõnnest, vaid tahtlikust tegevusest.

Maksu- ja tolliameti peajurist Karolin Lorentsi selgitusel on Eestis 1300 ettevõtjat, kel äri kohe mitte sugugi välja ei tule – igaüks neist on viimaste aastatega jättnud maha mitu võlgades ettevõtet.

Järva Teataja digilehes olnud küsimusele, kus peaks Paides asuma turg, vastas 2042 lugejat.

Paide volinikud plaanisisid kübaratrikki

TIIT REINBERG

Jalgpallisõpradena tuntud Isamaa ja Res Publica Liitu kuuluvad Paide volinikud plaanisisid teha sõna otseses mõttes kübaratriki ja tuua linna juhtima Jõgeva linnapea Mihkel Kübara.

Jalgpallis tähendab kübaratrikk, et üks mängija lööb kolm väravat. Isamaa ja Res Publica Liit ei taha küll Paidesse kolme linnapead, vaid kaalus Kaido Ivaski kõrval sellele kohale ka Jõgeva linnapead Mihkel Kübarat.

Järva Teatajale teadaolevalt oli veel paar päeva tagasi Kübara tulek Paide linnapeaks küllalt tõenäoline, kuid viimaks ütles naabermaakonna keskuse juht ettepanekust ära. Väidetavalt perekondlikel põhjustel.

Isamaa ja Res Publica Liidu sees on linnapeaametist räägitud ka riigikogu liikme Andres Jalakuga, kes on erakonna kaaslastele öelnud, et oleks ta noorem, siis võtaks koha vastu, kuid enam mitte.

Opositsioon on viimasel ajal levitanud juttu, et linnapeaks võib saada Koe-rus töötuks jääv vallavanem Triin Pobbol, kuid Isamaa ja Res Publica Liidu volinikud on väite kiiresti ümber lükanud.

Spekuleeritud on veel Tiina Oraste nimega, sest maa-vanemaamet saab tal järgmisel aastal läbi.

Viimati kogunesid IRLi Paide juhtivtegelased peata olekut arutama teisipäeva õhtul Vallitorni.

Kohtumise lõppedes olid vanad isamaaliitlased õnnelikud, et kriisilukord on seekord möödas, sest Kaido Ivask on nõus linnapeana jätkama.

IRL on kokku leppinud, et ametlikke kommentaare annab esinumber Mihhail Feštšin, kes eile erakonnakaaslaste rõõmusõnumit veel kinnitama ei tõtanud.

Feštšin ütles, et mõistab avalikkuse suurt huvi, kuid palus veel mõni päev kannatust varuda, et siis linnapeakandidaadi nimi täie kindlusega välja öelda.

Järva Teataja andmeil teeb Isamaa ja Res Publica Liidu Paide nimekiri homme koosoleku, mille järel teeb linnapeakandidaadi nime avalikuks.

Et sel kohtumisel Enn Piiri ja Kaido Ivaski vahelisi pingeid maha võtta, otsustati teisipäeva õhtul Vallitornis, et Piir ja Ivask peavad suud puhtaks rääkima. Eile pärastlõunaks polnud teadaolevalt kahe linna juhtimise seisukohalt üliolust kanget kivi kohtumist veel ette võtnud.

Paide linnavolikogu esimene istung on järgmisel teisipäeval. Nii IRLi kui ka Reformierakonna volinikud on eravestlustes kinnitanud, et selleks ajaks peab linnapeakandidaat selge olema, muidu võib koalitsioon laguneda.

Täiesti normaalne linnapea!

Mihkel Kübar

AJAME EESTI ASJA IRL

Sotsid küsisid linnapea kohta endale

Üleeile tegid Sotsiaaldemokraatliku erakonna volinikud Isamaa ja Res Publica Liidu volinikele ettepaneku moodustada koalitsioon, kus nemad saavad linnapea koha. «Et IRLil pole hetkel välja käia oma linnapeakandidaati, küll aga tugevaid volikogu esimehe kandidaate, siis teeme ettepaneku valida linnapeaks valijatelt peaaegu 400 häälega ülitugeva mandaadi saanud Alo Aasma ning volikogu esimeheks võiks saada IRLis kas Mihhail Feštšin, endine volikogu esimees Ants Hiimaa või miks mitte ka Kaido Ivask,» ütles sotsiaaldemokraadist volinik Kulno Klein.

IRLi Paide esinumber Mihhail Feštšin ütles, et Reformierakond on hea koalitsioonipartner, seetõttu nad ühegi teise osapoolega läbirääkimisi pidama ei hakka. (JT)

8

aastat vangistust taotles prokurör Pärnu maakohus Nikolai Tomele, kes tulistas eelmisel suvel Türil surnuks Auris Mäsaku ja haavas veel üht meest.

Juht selgub kuue kandidaadi seast

ASi Hoolekandeteenused personalispetsialist Jane Etverk sõnas, et nende ühe allasutuse Türi Kodu juhi kohale kandideeris 16 inimest. «Oleme neist teinud eelvaliku ja valinud välja kuus tugevamat, kes on kutsutud intervjuule. Neist esimesed on Türil juba kolmapäeval (eile – toim),» täpsustas ta.

Etverk lisas, et intervjuule kutsutute seas on kõik peale ühe pärit Järvamaalt. «Lõpliku otsuse, kes saab Türi Kodu juhiks, loodame teha novembri lõpus, nii et jaanuari alguses võiks uus juht tööle asuda,» ütles ta.

Alates 1. oktoobrist kuni uue juhi tööletulekuni täidab Türi Kodu juhi ülesandeid vanemtegevusjuhendaja Liis Pärnala.

Türi Kodu juht Kaia Karlep lahkus töölt isiklikel põhjustel. Ta valiti märtsis ametisse vee-randsaja kandidaadi seast. (JT)

Ülisooodsad avamis-pakkumised!

Ainult 1. ja 2. novembril
uues Tele2 Paide esinduses
Pärnu tänaval.

0 euroga kätte!

Samsung Galaxy Trend
4,50€ kuus

Samsung Galaxy S3
15€ kuus

LG Optimus L4 II

TELE2
Milleks maksta rohkem

Start paketiga LG Optimus L4 II nutitelefon 0 eur eest kätte! Nuti 7,99 paketiga liitudes saad aga Samsung Galaxy Trend 0 euroga (kuumaks 4,50 eur/24 kuud) või Samsung Galaxy SIII 0 euroga (kuumaks 15 eur/24 kuud) kätte! Vaata lisainfot tele2.ee

Muinsuskaitse tunnustas altarimaali taastamist

BIRGIT ITSE

Muinsuskaitse 20. aastapäeva puhul jagas muinsuskaitseamet eile õhtul Tallinna lauluväljakul aastaauhindu, kus parimate sekka oli asja ka Koeru altarimaali ennistanud ennistuskosja Kanut restauraatoritel.

Kuigi võidu viisid koju Kaarli kirikus asuva Johann Köleri altarimaali «Tulge minu juurde» taastajad, oli aasta mälestiste kategooria üheksa nominendi hulgas ka Koeru kiriku vana altar. Altariruumi tööd said teoks koguduse algatusel pühakodade programmi ning Koeru valla ja eraisikute annetuste toel.

Muinsuskaitseameti hinnangul muutis tööd erakordseks asjaolu, et altarimaal tuli konservida kohapeal maale raamist välja võtmata.

Aasta tegutseja kategoorias

jõudis kolme nominendi hulka OÜ Säästvad Ehituslahendused, kes teeb oma koolitusi ka Roosna-Alliku valda jäävas Sinioru talus.

Ettevõtte puhul peab muinsuskaitseamet tunnustusväärseks mitte ainult restaureerimisobjekte, vaid ka koolitusi, meistrkursusi ja õpitubasid.

Muinsuskaitseameti Järvamaa vaneminspektor Tiit Schvede peab kahe aastakümne jooksul tehtule omamoodi tunnustuseks sedagi, et Järvamaal pole hävimise tõttu kaitse alt maha võetud ainsatki hoonet. Võtmesõnaks peab Schvede omanikega suhtlemist, mitte ettekirjutusi. «Mida vähem on neid vaja teha, seda paremaid töötulemusi see näitab,» ütles ta. «Ettekirjutused tulemusi ei anna, pigem soodustavad omanikega tülliminekut.»

Majatohter õpetab vanu maju korrastama

Järvamaa vabatahtlike keskus algab novembris kümnepäevane Majatohtri õpituba.

Vabatahtlike keskuse projekti juht Rainer Eidemiller andis teada, et tegemist on vanade hoonete ennistusel ning loodusehituses kasutuses olevate materjalide ja töövõtete tutvustusega, mida pakub Tallinnas säästva renoveerimise infokeskuse juures tegutsev kauplus Majatohter.

Kuuel päeval annavad Majatohtri eestvedajad ülevaate põrandaholduse vahenditest, linaõlivärvi kasutusest,

loodusvärvidest ja vana maja soojustusest, sealhulgas infra-punakaamera kasutusest.

Majatohtri õpituba korraldavad Järvamaa vabatahtlike keskus, Ühendus Weissenstein ja säästva renoveerimise infokeskuse Paide ühendus.

Osalustasu pole, ent korraldajad paluvad täita ankeedi vormis sooviva avalduse. Lähemat teavet saab e-posti aadressil jarva@vabatahtlikud.ee või telefonil 5665 8752. Projekti rahastab EMP toetuste Vabaühenduste Fond Avatud Eesti Fondi kaudu. (JT)

Kuigi iga kolmas järvalane otsib abi erakorralise meditsiini osakonnast, on mõni eriarst kiiremini tabatav tema vastuvõtule registreerudes. Ka pääseb patsient sel juhul tundidepikkusest ootamisest koridoris.

ANDRUS EESMAA

Erakorralist abi otsib kolmandik elanikest

BIRGIT ITSE

Järvamaa haigla erakorralise meditsiini osakonda pöördus eelmisel aastal peaaegu iga kolmas järvalane, selgub tervise arengu instituudi statistikast.

Erakorralise meditsiini osakonda (EMO) pöördujaid on olnud aasta-aastalt üha rohkem. Statistika järgi oli Järvamaal võrreldes 2011. aastaga 574 pöördumist rohkem.

Seega põhjus, miks era-

korralist abi tuleb oodata üha kauem, pole mitte arstide vähesuses, vaid patsientide paljususes.

Järvamaa haigla peaarst Andres Müürsepp tunnistab, et aeg-ajalt on ka neil raskusi EMOsse pöörduva massi teenindamisega. Samas teab ta, et Tallinnas on olukord hullemini ning pealinna suuremad haiglad on hakanud põhjendamatuid pöördumisi maksustama.

Kuigi järvalased on üle saanud 2011. aasta langusest, mil perearstide juurde tulek vähenes, ning pöördumisi on juures üle 1200, jätkub endiselt juhtumeid, kus patsient oleks saanud kiirema lahenduse perearstikeskuses.

Müürsepp toob näiteks nina-

kõrva-kurguhäädad, mille arsti numbriid on polikliinikus kogu aeg saada. Samas mõistab ta vana traumaga patsiente, kes diagnoosi saamiseks EMOsse tulevad. «Siin ootavad nad kaks tundi, saavad kõik uuringud, diagnoosi ja ravi, kuid pere- ja eriarstide vahet käies võib minna ka kaks nädalat,» selgitab ta.

Eesti perearstide seltsi juhatuse esimees Diana Ingerainen tuletab meelde, et iga liigtutus EMOs on kuus korda kallim kui perearstikeskuses.

Ingerainen viitab uuringutele, mille järgi 70 protsenti neist, kes EMOsse pöörduvad, polnud võtnud kontakti perearstiga. «Nendest omakorda 39 protsenti ei vajanud eriarsti abi,» täpsustab ta.

Ingeraineni meelest saab patsientide käitumist muuta eeskätt selgitustööga, mida peale meditsiinitöötajate peaksid tegema ka lasteaiad ja koolid. «Inimeste teadvusse peab jõudma see, et niikaua, kui EMO arstid on nohuga hoivatud, võivad jääda rasked haiged abita,» ütleb ta.

Ingerainen mõistab, et iga inimesele on just tema mure kõige pakilisem, kuid Eestil lihtsalt pole varusid selleks, et iga kõhaga tegeleks kopsuarst.

Ta julgustab jagu saama mõningasest sotsiaalsest abitusest ja kasutama esmaste kergemate haigusnähtude korral talupoja tarkust. «Nohu korral on vaja taskurätikut, mitte erakorralist abi,» sõnab ta.

Abi tuli õigel ajal

Esmaspäeva ennelõuna Järvamaa haigla erakorralise meditsiini osakonnas. Trauma tõttu paistes jala, kange öla ja sidemes randmetega suundunud visiitditsu maksmise järel seitsmenda kabineti ukse taha. Peaaegu kõik pingid on hoivatud. On noori ja ka päris eakaid.

Järjekorras on vanem naine, kes nädalaid pärast kõrvapõletikku endiselt ei kuule, teise korruse tellingutelt kukkunud mees ning keskendunult aknast välja vaatav ja tasaselt arstiga rääkiv kipsis-käega naine. Tal on silmanäh-

tavalt valu.

Umbes 20aastane noormees seletab valjul häälel telefoni, kuidas ta nädal tagasi öla liigesest välja tõstis ja kuidas perearst ta EMOsse saatis. Kõnest mõistan, et ta saabus umbes veerand tundi varem. «Perearst ütles, et kui Paide abi ei saa, tuleb Tallinna minna,» sõnab ta.

Leian vaba pinginurga. Seinal olevast vastuvõtujuhendist loen, et verejooksuta traumad liigituvad IV klassi ning arsti vastuvõtule peaksin pääsema kahe kuni nelja tunni jooksul. Uurin aknal olevaid voldikuid. Saabub kõrgete kontsadega kingades lonkav proua.

Sanitar saab juhiseid kiirabiga toodud patsient enne

lähivaatust puhtaks pesta. Õlanihestusega noormees on ilmselgelt närviline. «Kui varsti abi ei saa, lähen Tallinna,» lubab ta. Tal pole ilmselt pealinna EMO järjekordadest aimu.

Tund hiljem kostavad kabineti lausekatked «infarkti-kahtlus, viimases staadiumis vähk, kompuutertomograafia, ajutrauma». Süveneb tunne, et raiskan arstide aega.

Kell läheneb keskpäevale. Kaelas rippuva käega noormees muutub üha valjemaks. Vaatamata selgitustele, et ultrahelispetsialist on polikliinikus vastuvõttudega hoivatud. Noormees kurdab, et on oodanud üle tunni aja.

Eakas ratastoolis proua

märgib vaikselt, et tuli kell üheksa hommikul. Noormees läheb suitsetama. Arst suunab mind röntgenisse. Pilte tehakse rohkem kui üks. Kahtlane vari paremal randmel osutub siiski sidemeks. Haavade sidumisel diagnoosib arst randmel «korraliku augu». Kaasa saan prohveticud sõnad, et põrutustega kaasnev valu on kõige hullem järgmisel päeval.

Sanitari saatel läheb ühest kõrvast kurt naine kõrvaarsti juurde, kontsadel naine lonkab röntgenisse, suitsetamast saabub nihestusega noormees pääseb lõpuks ultrahelisse. Ta ei leia üles vasakut kätt viimast ust. Lahkun kergelt longates rahuliku südame ja sidemes käega.

108

inimest külastas üleieile Paides doonoripäeva, tervislik seisund lubas verd loovutada 97 doonoril ja esmadoonoreid oli nende hulgas 11.

Esimesed volikogud said endale juhid

Uutest volikogudest esimesena kogunes endale esimeest valima Kareda vallavolikogu.

Üleieile õhtul peetud istungil seati volikogu esimeheks üles valimised võitnud valimisliidu Kodupaik Kareda liige Janno Nau ja Külli Majori Keskerakonnast.

Kuue poolthäälega sai Kareda vallavolikogu esimeheks Janno Nau. Majorit toetas kolm volinikku.

Volikogu aseesimeheks kandideerisid Lea Aas, Anneli Piirsalu ja Tõnu Taal. Viie poolthäälega sai aseesimeheks Aas. Piirsalu poolt hääletas kolm volinikku ja Taal sai ühe hääle.

Eile ennelõunal valis Koiigi vallavolikogu üksmeelselt vallavolikogu juhtima Elmar Luha, kes oli ka enne valimisi sellel kohal.

Aseesimeheks seati üles kaks kandidaati: Arvo Kangas ja Öne Põllumets. Kangas kogus üheksa häälet, Põllumets ühe hääle ja üks hääletussedel oli kehtetu.

Seega sai volikogu esimeheks aseesimeheks Arvo Kangas ja teiseks aseesimeheks Öne Põllumets.

Esimesele istungile kogunes eile ka Väätsa vallavolikogu, kus juhtimise võtsid oma kätte naised.

Väätsa vallavolikogu otsustas üksmeelselt, et esimeheks saab Margit Lugna (pildil).

Lugna oli ainus volikogu esimehe kandidaat, teda toetasid kõik kümme kohal olnud volinikku.

Väätsa vallavolikogu aseesimeheks valiti Marina Abel. (JT)

Teadmised geenidest aitavad teha otsuseid

SILVI LUKJANOV

Iga inimene peaks enda kohta hästi palju teadma, et teha õigeid valikuid nii toitumisel kui ka treenimisel. Üks võimalus on teha ära geenitest, mille kohta jagab selgitusi Hotspordi treener ja Sports Gene OÜ koostööpartner Deivi Šadeiko.

Mis on geenitest?

Geenitestiga saab teada, millise geenipagasiga oled ja toimetad. Sportsgene pakub võimalust teha kehakaalu ohjeldamise ja sportlike võimete testi.

Palun selgitage lähemalt.

Geneetilised iseärasused määravad, milline on inimese risk muutuda ülekaaluliseks, kui ta puutub kokku ebasoodsa keskkonnaga, näiteks liigsöömine, vähene liikuvus, ning kuidas meie organism vastab kaalu langetavale dieedile ja füüsilisele koormusele.

Inimesed on 99,9% ulatuses geneetiliselt identsed ning vaid 0,01% määrab ära umbes kolm miljonit erinevust inimeste vahel.

Kehakaalu ohjeldamise test võimaldab määrata ära kehakaalu, kehamassiindeksi, rasvade ainevahetusega seotud geenid ning nende mõju teatud toitainerüh-

made omastamisele ja kehalise aktiivsuse tõhususele.

Testi aluseks on kaheksa teadustöö põhjal välja valitud variatsiooni seitsmes geenis. Mida rohkem on inimesel päritud riskialleelidega geene, seda suurem on risk olla ülekaaluline, eriti kui sellega kaasneb istuv eluviis ja toidutarbimine on suurem kui energiakulu.

Sportlike võimete test näitab inimese geneetilisi eeldusi teatud spordialadel, et olla edukas ühel või teisel alal. Sportlikke võimeid mõjutab loomulikult õige spordiala valik, pidev ja mitmekülgne treening, õige toitumine, psühholoogiline ettevalmistus.

Saavutusvõimes on suur osa ka pärilikkusel ja sportlikud võimed kujunevad mitme geeni koosmõjul. Testis analüüsitakse kuue geeni variatsioone.

Mis mõttes on rahva- ja tervisesportlasel kasulik testi teha?

Vastuses saab teada, kas inimesel on geneetiliselt eeldusi tegeleda jõualadega, nagu lühimaajooks, -ujumine, kergejõustiku hüpped, heited, tõstmine, maadlus, pallimängud, tennis, võimlemine, või vastupidavusaladega, nagu pikamaajooks, -ujumine, jalgrattamaraton, murdmaasuusatami-

ne, motosport.

Mida ühtlasemalt on eeldused jaotunud, seda lihtsam on end arendada. Teades, kuidas organism omastab teatud toitaineid ja kuidas ta neid treeningul kasutab, on lihtsam teha valikuid toidupoest ja treeningul, oled sa siis rahvasportlane, tippportlane või üldse mitte sporti armastav inimene.

Kuidas geeniproovi võetakse?

Selleks on spetsiaalsed vatipulgad, millega inimene võtab põsekoopast oma DNAd. Proov toimetatakse Tartusse laborisse ja kõige rohkem kahe nädala jooksul tuleb vastus koos soovistustega inimese meileile.

Kes tulemusi selgitavad?

Mina olen üks Sportsgene koostööpartneritest ja läbinud koolituse, seega saab minu kaudu tellida testrid, mina toimetan proovi laborisse ja kui inimene peab vajalikuks, aitan lugeda tulemused põhjalikumalt lahti ja annan soovitusi.

Pole mõtet võidelda oma geenide vastu, vaid minna kaasa ja võtta maksimumkasu nendest teadmistest.

Täpsem teave ja rohkem lugemist www.sportsgene.ee

ehk paremaks saada rohkem jõutreeninguid tehes. Võibolla oleksin olnud edukam just ühisstartides sõitudes, kus suurt osa mängis just jõud.

Toitumistestist sain vastuse sportlasena küsimärgiks jäänud maratoni tulemustele. Tuleb välja, et minu organism vajanuks pikal distantsil lisasüsivesikuid, sest rasva ainevahetus polnud nii hea.

Nii soovitan lastevanematel oma lastele geenitesti teha, kuid esmalt siiski kehakaalu ohjeldamise mõttes. Seda on meil tehtud ka alla aastastele lastele.

Täitsa mõistlik, sest nii oskab lapsevanem suunata ja kujundada lapse toitumisharjumusi, et anda kogu eluks teada, mis talle kasulik on.

Spordi koha pealt kutsun lastevanemaid eelkõige mõistlikkusele, mida rohkemate aladega noorena tegelda, seda parem.

Väga noorelt ei tasu lapsi

Seda saab teha ikka inimene ise. Pakutavate geenitestide tulemuste tõlgendamisel ollakse veel lapsekingades. Tulemusi püütakse esitada lihtsustatult ja võib jääda mulje, et nüüd on võimalik muuta oma keha pingutamata.

Tõsi on see, et oleme 99,99

suunata ühele kindlale spordialale, sest liiga noorelt ühe spordialaga tegelema hakates on vigastuste oht suur. Sportlike võimete geenitesti tasub teha alles lapse 12–15 aasta vanuses.

Oma lastele pole me veel teste teinud. Hea tähelepanek, vanemale tüdrukule ongi paras aeg ära teha.

Geenitesti labor asub Tartus tehase Repro-TAK laboris. Testide tõlgendamise arendamine käib pidevalt. Kes testi on teinud, annavad väga head tagasisidet. Neid on siiani olnud 500 ringis, rohkem on seda tehtud just kehakaalu ohjeldamise kohta.

Kindlasti on geenitest väga informatiivne ja hea abivahend, et pöörduda erakonsultatsiooniks nii perearsti, dietoloogi kui ka personaaltreeneri poole.

Samal ajal kui teadvustame oma tegevust Eestis, proovime leida koostööpartnereid ka rahvusvaheliselt. Tõsisem koostöö on käimas Saksamaaga.

protsendi ulatuses ikkagi sarnased. Vähesee liikumise ja rohke söömise tulemus on ikka ülekaal ja terviseprobleemid.

Geenitestid võivad anda peagi edu esmalt tippportlastele, kelle puhul ongi oluline see ülejäänud sajandik erinevust ja selle tark ärakasutamine.

Geenitesti tulemused jahmatasid

Kaks vähem kui kuu aega tagasi geenitesti teinud üle 50aastast naist tunnistasid, et tulemused olid nii jahmatavad kui ka varem teada tõdede kordus.

Anonüümseks jääda soovitud naised on Järva Teatajale teada. Olgu neist ühe nimi Mare ja teise nimi Tiitu.

Kui Maret jahmatas arusaam, et tuleb hakata tegelema oma tahtjõuga, mitte jätkata kehakaalu ohjeldavate dieetide pidamist, siis Tiitu sai tuge varem üldtõena kuulnud teabele nii toimumise kui ka treeningute kohta.

Mõlemad tunnistasid, et midagi täiesti uut testitulemused ei andnud. Samas pidasid Maret ja Tiitu testi õigeks otsuseks, sest oma geenidega ei tasu vaielda, kuid kadus ka lootus mingilegi imele.

Vastused andsid kindla teadmise, et nad on ühed neist, kes peavad hoiduma rasvastest toitudest ja magusast. Nimelt on neil pärikl kalduvus rasvuda, nagu ka enamikul inimestel, sest vaid vähesed on õnnistatud geenidega toiduta millal ja millest tahes.

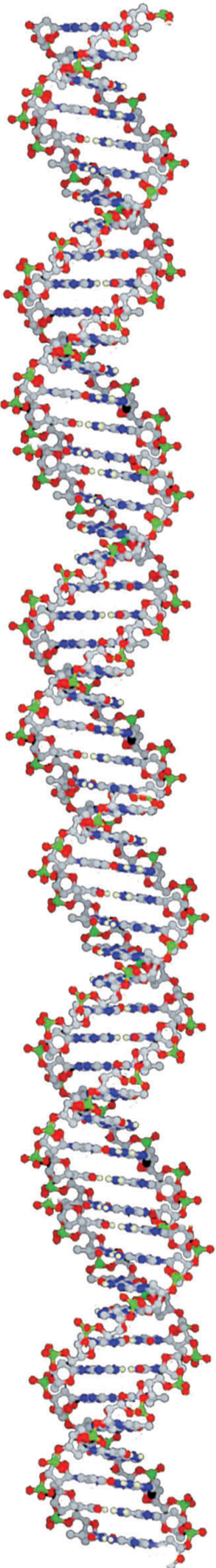
Nii on Maret ja Tiitu asunud poes valima väherasvaseid tooteid ja loobuma nisutoodetest. Samuti võtavad nad tõsisemalt teadmist, et organism vajab toitu kindlatel kellaaegadel, mis tuleb päevaplaani kavandada.

Maret mõtleb ka sportlike võimete testi tegemisele. Lihtsalt selleks, et teada, millised spordialad toetavad tema soovitud kehakaalu saavutamist ja ühes sellega paremat enesetunnet. «Milleks rahmida teadmatult, kui on võimalik tunda oma organismi eripära,» lausub ta.

GEENIPROOV

- Geeniprooviks võetakse spetsiaalse vatitikuga põsekaabe. Selleks tuleb põse li-maskesta hõõruda vatitikuga umbes 30 sekundit.
- Pärast proovi võtmist lastakse vatitampoonil kuivada õhu käes vähemalt poolteist tundi, sest liigne niiskus võib rikkuda proovi edasi toimetamise ajal.
- Kuiv vatitampoon asetatakse selleks ettenähtud konteinerisse, millele on märgitud isiku nimi, geenitesti liik ja kuupäev.
- Prooviandja ei tohi vähemalt tund enne proovi andmist suitsetada, süüa ja juua, hambaid pesta ja nätsu närida.
- Proov saadetakse laborisse, kus tulemused vormistatakse vastuselehel. Need saadetakse kas otse inimesele või tema proovi vahendanud koostööpartnerile.

ALLIKAS: SPORTS GENE OÜ

JAAK MAE

Sports Gene OÜ turundusdirektor

Lõpuks on teadlased jõudnud niikaugele, et on valmis tava-inimestele geenitestidest saadavast infost rohkem rääkima ja neid ka tegema.

Varem on tehtud geeniteste vaid katsetuste käigus, oma kümme aastat juba kindlasti. Geeniuuringud põhinevad teadlaste rahvusvahelisel koostööl ja skeptikutel tasub meie kodulehel tutvuda mitme teadusliku artikliga.

Sports Gene OÜ on loodud 2011. aastal, mina liitusin meeskonnaga 2012. aastal. Huvitusin kõigepealt oma geenidest, et kas tagantjärele tarkusena oleks pidanud tegema midagi teisiti.

Rohkem infot sain toitumise testist ainevahetuse kohta. Ala poolest tegelesin nii-öelda õige ehk vastupidavusalaga, kuid võinuks arengut otsida ja

NEEME VOOL

SK Maribel Fitness treener

Minu arvamus geenitestide kasulikkusest ühtib ajalehes Postimees avaldatud doktor Ralf Allikvee arvamusel, et geenianalüüs ei paranda inimese tervist.

TORMI PILDID

Paide ühisgümnaasium

DMITRI KOTJUH

Paide kultuurikeskuse parkla

TIIT REINBERG

BIRGIT ITSE

Sargvere mõisa park

BIRGIT ITSE

Ujujad alustasid seeriavõistlust

2013/14. hooaja Järvamaa lahitud ujumise seeriavõistlused said alguse Paide ujulas.

Ujumistreener Marge Merisalu andis teada, et seeriavõistlustel käib arvestus kuues vanuseklassis naistele ja meestele.

Esimesel etapil said kuni 10aastased end proovile panna kolmel distantil (25 m vaba-, 25 m rinnuli- ja 25 m selilujumises), kõik teised klassid viiel distantil (50 m vaba-, 50 m rinnuli-, 50 m selili-, 50 m liblik- ja 100 m kompleksujumises).

Esimesel etapil võõrustas Paide ujumisklubi 167 ujujat kümnest klubist, kes tegid 483 starti. Kõige populaarsem ala esimesel etapil oli kuni 10aastaste tüdrukute 25 meetri selilujumine, kus startis 40 ujujat.

Järvamaa ujujatest jõudsid auhinnakohale Marin Merisalu, Oskar Hanko, Kaisa Leht (Paide ujumisklubi), Merle Vantsi (U-klubi), Kätlin Pent, Risto Kadalipp, Veli Iva (ujumise spordiklubi).

Järvamaa seeriavõistluste vanuseklasside parimad selguvad viie etapi kokkuvõttes kümne (kuni 10aastased seitsme) parima tulemuse punktide liitmise teel.

Seeriavõistluse järgmine etapp on 23. novembril Türi ujulas. (JT)

Põrgulised tulevad kokku

Laupäeval kogunevad Aravete krossiraja ümbrusse «Põrguliste metsasõidule» maastikusõidust lugu pidavad ratturid.

Korraldajad ootavad sõitma soolorattaid ja *quade* (start kl 11), ATV-sid (kl 13.30). Võistlusrada kulgeb viiel kilomeetril ümber Aravete, kus leidub nii tõuse kui ka langusi, turbast metsapinda, savi ja liiva. (JT)

Talimängud koputavad uksele

Viiendate Järva talimängude aeg on selgunud. Need tulevad laupäeval, 8. veebruaril 2014 Koerus. Mängude eesmärk on pakkuda kõigile järvakatele võimalust osaleda sportlikul üritusel ja innustada neid liikumist harrastama.

Järvamaa spordiliidu tegevjuht Piret Maaring ütles, et mängudel selguvad 2014. aasta maakonna parimad mängude programmis olevatel spordialadel, nagu suusatamine, meeste korvpall, lauatennis, kabe, male, mälumäng ja juhtide kolmevõistlus.

Parimad omavalitsused selguvad kahes grupis: kuni 2000 elanikuga (Albu, Imavere, Järva-Jaani, Kareda, Koigi, Paide, Roosna-Alliku ja Väätsa vald) ja üle 2000 elanikuga (Ambla, Koeru ja Türi vald ning Paide linn).

Viiendate Järva talimängude ettevalmistust ja korraldust veab Järvamaa spordiliit koos Koeru spordiklubi ja vallavalitsusega. (JT)

Võrkpallurid pidasid sügisturniiri

Laupäeval kohtusid võrkpallurid Paide E-Piima spordihallis 32. korda, et mängida Paide võrkpalliklubi sügisturniiri.

Paide võrkpalliklubi juhatuse liikme ja turniiri ühe korraldaja Piret Reinfeldi hinnangul oli võistlus põnev ja ootusterohke, sest kõige kõrgemaid kohti lootsid saada kõik võistkonnad.

Meestest viis karika koju Järvamaa liidervõistkond Väätsa, kes ei loovutanud kolmele vastasele ühtegi geimi. Teise koha said Paide ja kolmanda koha Imavere mehed, kellelt külalisvõistkond Jõgevamaalt suutis võita ühe geimi ja lahkuda turniirilt neljanda kohaga.

Meesseeniiridest oli seekord kõige edukam Kalev 65 meeskond Tallinnast. Teise koha said Paide mehed ja kolmanda esimest korda turniiri kaasa teinud Võsu Volle. «Mängud olid igati võistlus-

rohked ja kaasaelajatel oli üsna raske otsustada, kelle poolt käsi kokku lüüa, sest päästemomente oli kõigil võistkondadel üpris palju,» selgitas Piret Reinfeld.

Parim naisvõistkond oli seekord Türi KSK Alem. Reinfeld tunnistas, et seekord oli naistele pöidla hoidjaid ja plaksutajaid kõige rohkem.

Türi naised suutsid võita Rakvere ja Paide naiste vastu kaks geimi ja Imavere naiskonnalt võtta kolm geimi, mis andis kokkuvõttes seitse punkti ja esikoha. «Naiskonnal oli näha äärmiselt suur võistlustahe ja südikus, nii et rändkarikat andes jäi neile ainult toredat võistlushooaega soovida,» lausus Reinfeld.

Teiseks jäi kuue punktiga Rakvere naiskond ja kolmas koht kuulus Paide võrkpalliklubile.

Juba sel nädalavahetusel algab Tarbja võimlas Järvamaa segapaaristurniir. (JT)

TULEMUSED

BRIDŽ

Paremusjärjestus: I Liina Viitman, II Rein Haavala, III Reet Lepikult, 4. Endel Küttis, 5. Jaak Alevi, 6. Urmas Virves.

Korvpalli-meistrivõistlused

I liiga: Ambla SK – Tartu Kalev/Estiko 61:83. II liiga: Paide Viking Window – SK Haapsalu 53:75.

ALLIKAS: WWW.BASKET.EE

Ole valmis loodust taltsutama.

HUSQVARNA 555FX + KINGITUSED

939,-

Võimas, kiire ja tõhus võsaloikur. Tänu nurga all asetsevale reduktorile on loikamine väga mugav ja ergonomiline. Madal vibratsioonitase võimaldab töötada pikemates vahetustes. Komplektis Balance XT kanderihmad. 53,3 cm³, 2,8 kW, 8,9 kg.

HUSQVARNA 550XP + TÖÖRIISTAVÖÖ TÄISKOMPLEKT

769,-

Suurepärase jõudlusega kettsaag metsamehele. AutoTune kindlustab optimaalse jõudluse igas olukorras ning tänu RevBoost funktsioonile on tagatud suurepärase ketikiirus ning kiirendus. 50,1 cm³, 2,8 kW, 4,9 kg.

HUSQVARNA 580BTS

Kampaaniahind

575,-

Soovituslik jaehind 639 €

Võimas ja töökindel puhur, mis tuleb toime igab tööga. X-Torq mootor tagab väiksema kütusekulu ning emissioonitaseme. Mugavad kanderihmad teevad puhuriga töötamise ergonomiliseks ning mugavaks. 75,6 cm³, 3,1 kW, 11,8 kg

Kampaania kestab kuni 30.11.2013.

TALTSUTADES LOODUSJÕUDE™

Vaata ka teisi pakkumisi www.husqvarna.ee

KOOLIELU

Maiustada meeldib Karola Leele (pildil) ja Helenale hoolimata sellest, milline aastaeg parasjagu valitseb. Mõlemad tunnistavad ausalt, et jõulukuud ootavad nad erilise õhinaga, sest siis täiendab päkapikk nende magusavarusid iga päev. DMITRI KOTJUH

Lapsed ootavad jõuluks kodumaiseid maiuseid

MERIT MÄNNI

Jõulupidudeni on head viis nädalat aega, ent lasteasutused on juba pakisoovikirjad jõuluvana poole teele saatnud. Ka sel aastal leiab jõulumehetotist peamiselt kodumaise magusatootja Kalevi komme.

Vaevalt sai uus kooliaasta alata ja lapsed mõni nädal koolitarkust taga nõuda, kui juba tuli hakata mõtlema sellele, millist kommipakki laps kooli või klassi jõulupeol kingikotist saada tahab. Esimesed magusatootjate jõulukataloogid jõudsid koolidesse ja lasteadeadesse septembri keskpaigas. Eestimaise kommivabriku Kalevi toodangu kõrval on võimalik valida veel Läti magusatootja Laima maiusi. Oma nišši püüab leida ka Kommiparadiis ja veel paar pakkujat.

Siiski jääb enamik lasteasutustest truuks kodumaisele toodangule ja nii satub jõulupakkidest kõige rohkem just Kalevi komme ja šokolaadi.

«Oi, ma täpselt ei teagi, kui palju jõulude ajal kommipakke saan!» tunnistas Türi-Alliku lasteaia Vikerkarude rühma kasvandik Karola Lee Aasavelt ja lisas, et eelkõige loodab ta pakist leida Kalevi komme. Erilise õhinaga otsib Karola Lee kommikuhjast just Tiina komme.

Karola Lee ema Anna Kaisa

Tuim ütles, et jõulude ajal on Karola Leel oodata kaht kommipakki. «Üks minu töö juurest ja teine lasteaia», täpsustas ta.

Karola Lee gümnaasiumis käiva 16aastase venna kohta teadis ema öelda, et viimasel paaril aastal pole klassis kommipakkide tellimine olnud millegipärast enam päevakohane teema. «Minu töö juurest saab poiss kommipaki ikka, seekord siis viimast aastat,» lisas Tuim.

Vikerkarude rühma õpetaja Ly Kirsipuu teada saatis Kalevi jõulukataloogi lasteaeda juba septembri lõpul – oktoobri algul ning rühmad on oma valiku teinud.

Sealjuures lähtub lasteaed põhimõttest, et kõik lapsed oleksid võrdses seisus. See tähendab, et rühmad tellivad ühesugused pakid. «Kui üks laps saab suurema ja teine väiksema paki, siis oi neid piisaraiaid....Kui kõikidel on ühesugused kommipakid, siis seda muret ei teki,» selgitas Kirsipuu. Lasteaia juhataja Tiina Lillepalu ütles, et sel nädalal jõudis lasteaeda ka Laima jõulukataloog, ent rühmad on juba otsustanud ja isegi juhul, kui naaberriigi magusatootja oleks saatnud pakkumise varem, kuulub lasteaia pere poolehoid kindlalt Kaleville.

Türi põhikooli IXa klassis said lapsed valida Kalevi kataloogist kaheksa toote vahel. Tellimuste põhjal selgus, et populaarseimaks osutus «Jõuluvana missioon». Sellest 1000 g kaaluvast ja 7,35 eurot maksvast pakist leiavad maiasmokad Tiina, Oravakese, Pilvekese, Mesikäpa, Draakoni ja Toffee, aga ka marmelaadi, ananassi- ja pralinekomme.

KOMMENTAAR

RUTH ROHT
AS Kalev kommunikatsiooni-juht

Kalevi kommivabrikul on käsil aasta kõige kiirem aeg: jõulumaiustuste valmistamine. Lisaks tavatoodangule valmib vähem kui kolme kuuga umbes 660 000 kg spetsiaalseid jõulutoteid.

Suure osa nendest moodustavad laste kommipakid, mida juba aastakümneid tellivad Kalevilt lasteasutused, ettevõtted.

Pildid just Kalevi laste jõulupakkidele on joonistanud tuntud Vene päritolu USAs elav kunstnik-illustraator Andrey Gordeev. Sari on kujundatud multifilmilikus võtmes ning näitab päka-

Põhikooli IVa klassi vanemad otsustasid üksmeelselt tellida ühesugused pakid. Valik langes «Päkapikule sokkidega», kus on 450 g marmelaadi, Tallinna, Oravakese, Mesikäpa, Draakoni ja Toffee kompvekke. Paki eest tuleb vanematel välja käia 3,50 eurot.

Koeru keskkooli huvijuht Kirsika Ilmjärv ütles, et nii nagu eelmisel aastal, otsustas kool tänavu kommipakke mitte tellida. See ei tähenda muidugi, et lapsed jäävad jõulupeol tühjade kätega.

Möödunud aastal tekkis

pikkude ja jõuluvana salajasi toimetusi ajal, mil lapsed magavad.

Sel aastal on olnud jõulutoodete tellimine aktiivsem kui möödunud aastal ehk juba on laekunud rohkem tellimusi kui möödunud aastal.

Ka Järvamaa lasteasutused on agarust üles näidanud ja tellinud meilt erineva suurusega kommipakke. Juba aastaid on üle Eesti olnud kõige populaarsem 300 g kartongist jõulupakk, mis kannab tänavu nime «Jõulusaladus – päkapikk sussiga». Peale selle on Järvamaalt tellitud suuremaid, 450 g ja 650 g jõulupakke, samuti kiloseid kommikaste.

Laste kommipakkide valikus on erineva hinnaklassiga tooteid, nende seas on odavamaid ja kallimaid kui eelmisel aastal, samas kõige populaarsem – 300 g kommipakk – on sama hinnaga.

kahetsusväärne olukord, kui Kalevi laos olid kommipakid otsa saanud ning kool ostis seepeale kastikaupa komme ja pani ise pakid kokku. «Lõppkokkuvõttes võitsime, sest ise pakkimine, mida õpilasesindus tegi suurima heameelega, tuli palju odavam,» selgitas Ilmjärv. «Saime rikkalikuma valiku, kui valmis pakke tellides oleks saanud. Lapsed jäid rahule, panime rohkem rõhku šokolaadikommidele.»

Ilmjärv lisas, et eelmisel aastal pakkisid lapsed koolis 93 kilogrammi komme.

15.–24. novembrini kestab Tallinnas Solarise kinos ja Coca-Cola Plazas 13. laste- ja noortefilmide festival «Just Film».

Festivaliprogramm: www.justfilm.ee

Raamatukangelaseks kehastunu võidab auhindu

Tallinna keskraamatukogu Noortekas kuulutas oma Facebooki lehel välja fotokonkursi «Muundu raamatutegelaseks».

Inspiratsiooni võib ammutada nii raamatutest kui ka koomiksitest. Kes soovib, võib kehastuda lemmiktegelaseks. Kellel on tahtmist, võib esitada oma ettekujutuse hoopis karakteritest, kes üldse ei meeldi.

Osalema on oodatud VII–XII klasside õpilased. Fotosid on aega esitada 14. novembrini e-mailile kairi@tln.lib.ee.

Konkursile saadetud fotosid näeb alates 18. novembrist Tallinna keskraamatukogu Noor-

teka Facebooki lehel ning kuni 24. novembrini nende poolt ka hääletada.

Üks osaleja võib saata kuni kolm fotot, millele tuleb lisada oma ees- ja perekonnanimi ning meiliaadress. Juurde tuleb märkida raamatu või koomiksi pealkiri, mis inspiratsiooni andis.

Raamatukogutöötajatest koosnev žürii valib välja kolm parimat fotot. Lisaks sellele selgub Facebooki meeldimiste põhjal rahva lemmik. Žüriil on õigus jagada eriauhindu.

Parimad saavad kingiks noortekirjandust ja üllatuse teeb Eesti Draamateater. (JT)

Bulgaarlased väisavad Väätsa kooli

Väätsa vald võõrustab 3.–6. novembrini külalisi Bulgaariast, kes saabuvad Järvamaale rahvusvahelise projekti käigus.

«Väätsa vallavalitsus sai Archimedes SA Comenius Regio programmist toetust projektitaotlusele «Roheline energia – roheline tulevik». Teeme koostööd Bulgaaria Jablanitsa rajooniga,» selgitas projekti juht

Anneli Tumanski.

Kaks aastat kestvasse projekti on kaasatud mitme omavalitsuse allasutusi.

3. novembril saavadki Väätsal projektipartnerid esimest korda kokku ning külastavad ühiselt Väätsa kooli, lasteaeda, rahvamaja, raamatukogu ja peavad mõisas töökoosolekut. (JT)

Flöödiõpetaja pälvis stipendiumi

25. oktoobril anti Estonia kontserdisaalis kätte kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali pedagoogistipendiumid, et tunnustada muusikahariduse jätkusuutlikku õpetamist. Teiste seas pälvis stipendiumi Türi muusikakooli õpetaja Viia Ivask (pildil).

Viia Ivask töötab õpetajana Türil alates 1989. aastast, esimestel aastatel õpetas ta rohkem solfedžot, hiljem spetsialiseerus flöödi erialale ja alustas oma flöödikooli loomisega.

Aktiivse õpetajana hakkas Ivask oma õpilastega konkurssidel käima ning moodustas flöödiansambleid, millele ta teeb arranjeeringud suures osas ise.

Türi muusikakoolis on neli aktiivselt tegutsevat flöödiansambli, mis on kokku pandud õpilaste vanusest ja oskustest lähtudes.

Auhinnakohtadele on Viia Ivaski õpilased tulnud peaaegu kõikidel puhkpillikonkurssidel, mida Eesti muusikakoolide liit on korraldanud üle aasta.

Mitu Ivaski õpilast jätkab õpinguid Tallinna muusikakeskkoolis ja G. Otsa nimelises Tallinna muusikakoolis, samuti mängib neid Eesti noorte puhk-

pilliorkestris ja orkestris Türi.

Türi muusikakooli direktor Silja Aavik ütles, et Viia Ivask on õpetaja, kes täiendab ennast pidevalt, käib ajaga kaasas, oskab pillimängu õppimise lastele meeldivaks teha ning neis õppimise ja harjutamise vastu huvi tekitada. «Ta on tore kolleeg ning suhteliselt noore õpetajana on tema saavutused juba praegu elutöö preemiast väärt,» lisas ta. 2010. aastal pälvis Viia Ivask Järvamaa aasta õpetaja tiitli.

Eesti kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali teist aastat väljaantava 800eurose pedagoogistipendiumi kandidaadiks esitas Viia Ivaski Türi muusikakool. (JT)

Noored otsivad aasta tähti

Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus (KENK) kuulutab välja konkursi «Aasta tähed 2013», et tunnustada noorsootöö tegijaid.

KENKi karjääri- ja noorteinfo spetsialist Piia Uuspõld ütles, et kandidaate võivad esitada kõik juriidilised ja füüsilised isikud ning aega seda teha on kuni 8. novembrini.

Nominente saab esitada

kuues kategoorias: aasta kultuuripärandi hoidja, aasta noortealgatus, aasta noor vabatahtlik ja aasta noorte pidur.

Lähemat teavet konkursi kohta on lugeda KENKi kodulehelt www.kenk.ee.

Parimate väljakuulutamine ja tunnustusüritus on Tammisaare muuseumis Vargamäel 22. novembril. (JT)

Mäkketõusjaid v

KUIDO SAARPUU

Paarteist aastat tagasi Eesti motosporti jõudnud mootorrataste mäkketõusu tuleviku suhtes on veel palju selgusetut. Põneva spordiala eestvedajad on jagunenud mitmesse leeri.

Eesti mootorrattaspor- di föderatsiooni mäkke- tõusu komisjoni esi- mees Erkki Salak, mis elu spordiala praegu elab?

Paar aastat tagasi kutsuti mäkketõusjad üldkogule kokku ja osutati probleemidele, nagu pealtvaatajate ja sõitjate vähe- sus, ning viidati, et olukorda tuleb muuta.

Täpselt nagu poliitikas, otustasid suuremad kisakõrid, et vanade reeglite tagasitulek muudab kõik paremaks. Vanad reeglid olid üsna ebaloogilised. Näiteks jagati tsikleid klassides-

se silindrite arvu järgi: kui mootorrattal oli üks silinder, kuulus see väiksesse klassi, aga kahe või rohkema silindriga piirama- tusse klassi.

Teisisõnu võeti liigselt arvesse ebaolulist, aga mitte mootorite puhul näiteks kubatuuri. On ju tsikleid, mille mootoril on 600 kuubikut ja neli silindrit, või seliseid, mil on 720 kuubikut ja üks silinder.

Uued reeglid, mille väljatöötamise peale läks kaheksa aastat, seevastu rõhustid konkreetsusele. Kui vanad reeglid võeti tagasi, loobusid kõvad sõitjad Eesti võistlustest.

Millised on reeglid praegu?

Kahjuks on pärast üldkogu välja kujunenud nii, et iga korraldaja teeb omad reeglid. Kunagi võistlusteks kokkulepitud sõitude arv ja muu on pelgalt suusoojaks.

Ka sel aastal peeti Eesti meistrivõistlusi, kuid etapiti

erinesid osavõistlused palju. Oli kohti, kus puudus näiteks ajavõtt. Hetkeolukord on sisuliselt täielik anarhia.

Kui palju on aktiivse- maid sõitjaid?

Neid inimesi võiks tänase päeva seisuga olla nii 20. Need harrastajad on ala juurde jäänud vanast ajast ja leppinud sellega, et mäkketõus senisel kujul pole meil enam sport.

Milline on mäkketõusu ajalugu?

Mäkketõusu tõi omal ajal, vist 1998. aastal, Eestisse Vallo Põder Tartumaalt. Ta kaasas paar motoklubi ja hakkas vaikselt asja vedama.

Esialgu oli mäkketõus pelgalt klubide *show*-üritus, õllekõrvane tegevus. Sõitjate arvu kasvades tulid ka kohustused, olgu need kas Eesti meistrivõistluste nõuete täitmised või kindlustused.

Mäletan, et 2000ndate kesk-

paigas, Eesti ägedaimal mäkketõusuaastal, oli Kiviõli mäel üritus, kus osales 63 võistlejat. Enne Kiviõli seiklusturismi keskuse arendamist oli meie ühel võistlusel 10 000 pealtvaatajat, mis seljatab ükskõik millise praegusaja motokrossiürituse.

Enne majanduskriisi arenes ala jõudsasti, kuid masuaastatega kadusid paljud pealtvaatajad. Seejärel tulid korraldajad välja reeglimuudatuse mõttega. Näiteks Norra ja Rootsi ühend- sarjas «Nordic cup» päädis reeglite muutmine selliste sõdadega, et mäkketõusjad saadeti laiali.

Mis on mäkketõusu põhiolemus?

Mäkketõus on võimalikult raskest mäest võimalikult kiiresti üles sõitmine. Kui võistlejad jõuavad märke kõik, võrreldakse nende aegu, kui ei, siis läbitud vahe- maad.

Asi käib päris kiiresti. Eestis on

mägesid, kuhu kiireimad jõuavad 2,3 sekundiga. Mina peaksin seda mitte mäkketõusuks, vaid pigem august väljatulekuks. Kiviõlis kestis nobedamatel mäkkeronimine peaaegu pool minutit.

Prantsusmaa rajad on piiratud näiteks 150–250 meetriga. Eestis vastaks «õige mäe kategooriale» vaid Kiviõli.

Milles seisneb mäkke- tõusu kui motospor- di ala võlu?

See on äge ala! Pealtvaatajatele on kõik kui peo peal, pakkudes samas nii neile kui sõitjatele *show*'d ja adrenaliini.

Sõitjaid kannustab vahest enim võistlusjanu, tahe selgi- tada omade seast parim. Maha tuleb suruda sisemine barjäär, mis peletab osa mehi mägedest lausa eemale. Üldjuhul on ka meie rajad rasked ja ega igalüks ikka üles jõua.

Eemalt võib ala tunduda frii-

Patsiga neiut võluvad motospor- di kiirused

KUIDO SAARPUU

Kadri Ehamäe (14) on justkui kõige tavalisem Türi põhikooli tüdruk. Justkui selle pärast, et pole palju (kui üldse) eestlannasid, kel oleks ette näidata Euroopa motokrossi karikavõistluste etapivõit.

Türi vallas Änari külas sirgub neiu. Sirgub perekonna, kahe kassi ja marusõbraliku suurt-suurt kasvu õuekoera rõõmuks.

Kui garaažis seisval esimesest välisvõistlusest saati uusi varuosi ootaval 150cc mootorrattal oleks hing sees, küllap rõõmustaks seegi, sest mida aasta edasi, seda paremaid tulemusi nende koostöö mini MX karikasarja naisteklassis toonud on.

TSIKKEL

Kadri sõidab pisikese raamiga *pitbike*'iga. Kuigi tublid taustajõud säästavad teda remondi üksikasjadest, hakkab ka kõrvalt külge nii mõndagi.

Juba lühikese jutuajamise käigus saab selgeks, et see, väljast niivõrd tavaline pisitsikkel, on muutunud aja jooksul tundma- tuseni.

Arendatud on tehnilist poolt, välja on vahetatud välisilmet kujundavad plastikud. «Et olen sedavõrd kerge, siis näiteks originaalamordid minu all ei tööta- nud,» põhjendab Kadri.

«Miks ikkagi robustne moto- kross ja mitte mõni neiulikumi hobi?» küsite. Aga miks mitte, kui ala ja sellega kaasas käib kiirus, hüpped ja adrenaliinitulv tõesti meeldib Kadriale.

Krossisõit käib Ehamäede juures pereliini pidi. Omal ajal sõitsid krossi nii Kadri vanatädi, isa kui ka mõlemad vennad. Pisikesest saati on krossidel käimine kujunenud tema elu lahuta- matuks osaks. Esimene üksisõit

FOTOD DMITRI KOTJUH

tuli kuueaastasena, kolm viimast aastat on ta ette võtnud täieliku krossihooaja.

Kadri ei tee välja ka Eesti ra- dade sobimatuses *pitbike*'idele.

Pisikese rattaga sõit on omaette nikerdamine, mis tähendab, et rohkem sobivad tehnilisemad, kurvilisemad rajad. Kõik on võimalik, kui tahtejõud on suur.

laevavavad lahkkelid

kide võiduajamisena, kuid tegelikult on mäkketõus kõrgetasemeline sport. Esitsa mehed on kõik võidu peal väljas, nad peavad oskama sõita ja kogu nende tegevus on kontrollitud.

Jah, muidugi on ka *show*-mehi, kes ägeduse huvides lasevad tsikli võimalikult kõrgele lendu.

Mida põnevad on aasta-tega juhtunud?

Austrias peeti ühel aastal parkimise maailmameistrivõistlusi. Oli «pisi», nii kilomeetrine mägi, kus rada sai sõita vaid kümme-kond meetrit. Edasi tulid juba kivid-kaljude.

Korraldaja ei osanud arvata, et tsiklitega jõutakse sedavõrd kõrgele. Nii sõitis esimene mees end kivide vahele kinni, talle järgnes kohe teine ja kolmandana hea hooga mina. Tsiklid jäid mäe otsa võistluse lõpuni.

Ühe prantslasega juhtus Austrias nii, et rada lõppes ära, kuid

tema ei lõpetanud. Korraldajatel läks tükk aega, enne kui mehe üles leidsid.

Kuidas ehitada mäkketõusutsiklit?

Tsikkel tuleks ehitada selline, et see on sõitjale võimalikult mugav.

Üldjuhul lähevad meie sõitjad välja kergelt pikendatud raamiga mootorrataste peale. Lubatud on peaaegu kõik poltrehvidest erikütuseni, peaaegu, et see sind märke viiks. Kohustuslik on kõige vajalikum turvavarustus, näiteks pealtvaatajate kaitseks «surnud mehe lüliti».

Milline näeb välja mäkketõusjate võistluska-lender?

Aasta jooksul on meil olnud 11-12 võistlust. Mäkketõusuvõistlusteks on välja kujunenud teatud kindlad kohad, Kiviõlist kohtadeni Harjumaal ja Lõuna-Eestis

Tartumaal, Võrumaal, Viljandi lähisel ja mujalgi.

Eesti kõige rajum mägi on Rummus. Visuaalselt küljest ootab seal sõitjat võimatu ülesanne – seinast ülesminek.

Ega seis kohtade poolest kiita ole, kogu Eesti on nii-öelda hõvliga siladeks lükatud. Sõidetakse valdavalt karjäärinurkades ja voorenõlvadel.

Moto- ja mäkketõusuhuvi nõuab asjaarmastajaid, see on tähtsam kui mägi.

Kuidas käivad asjad maailmas?

Mäkketõusu sünnimaal Ameerika tehti alaga algust juba 1923. aastal. Ajaloost saab teada, et seal lasti kunagi seeriatootmise isegi mäkketõusuks mõeldud Harley Davidsoni mootorratas.

Uue juhtkonnaga läheb, vahemalt Norras, asi uuesti ülesmäge. Prantslased on nagu meigi pisut tüdinenud, kõik sõdivad muuda-

tuste vastu ja tahavad olla üle-mused.

Maailmas viljeldakse täiesti erinevaid mäkketõusustiile. USAs näeb asi välja kui krossisugemetega *dragrace* ehk kerged tsiklid lendavad märke tohutu kiirusega.

Prantsuse stiil seevastu on ronida tasahaaval märke tsiklitega, millel on lödid rehvid. Valdavalt on sellised mehed kõik vanad triali- ehk turnimismeistrid, kes suudavad seista seinal kui ämblikud.

Kui usakas jääb mäel seisma, siis ega tema enam edasi lähe. Prantslane jääb seisma, sügab kasvõi kukalt ja liigub edasi. Meil on rohkem levinud rohkem esimene stiil.

Millisena näete spordi-ala tulevikku?

Ootan segase aja ära. Minu soov on teha alale *restart*.

Saladuskatte all võin öelda, et minu plaan on 2014. või 2015.

KOMMENTAAR

KAJAR «OTT»
SAMOILOV
paidelastest märke-
kesõitja

Käisin kord Võrus mäkketõusu vaatamas. Seal anti publikule võimalust ala proovida ja see hakkas meeldima. Et mingi hobiga peab ju tegelema, olen juba kümme aastat alaga seotud olnud.

Omal ajal olid kõik märke-tõusud vaid ägedad *show*-üritused. Mu esimene tsikkel oli

isetehtud raami ja auto mootoriga aretis, kuid et edasi läks ala rohkem spordiks, ei suutnud ma sellega konkurentsist püsida.

Praegu sõidan mäkketõusu kohandatud krossitehnikaga.

Peaksin vist olema ainuke järvakas, kes mäkketõusuga tegeleb. Plaan on ala juurde edasi jääda, kuid ootan ära, mil kokkulepped peavad ja mäkketõusu tulevik on kindlaks vaieldud. Seal on palju selgusetut.

Olen endiselt arvamusel, et mäkketõus on sõitjale üks odavamaid, kuid publikule atraktiivsemaid motosportialasid.

aastal tuua omaaegne Kiviõli mäkketõus üle Rakvere lähistele. Mägi on ehitusjärgus. See tuleb

väga kurviline-kännuline ja on rahvale hästi jälgitav. Üllatusi on teisi.

VARUSTUS

Kadri kraamib välja peenema krossivarustuse, millest tekib telekatuppa kohe väike kuhi. Küll on seal valgelilla võistlus-särk ja -püksid, kehaturvised ja kindad. Krossisaapad ja -kiiver jäid garaazi.

Kui varustus on mõeldud esmajoonelise sõitja turvamiseks, on selgi omad moejooned. Kadri selgitas, et tootjad tulevad igal aastal välja uute kollektsioonidega, muutuvad lõiked, muutuvad värvid – ja kõigel on tihti krõbekallis hind.

Kui soovi jagub, ei tule motokrossiga tegeldes loobuda mitte millestki, sealhulgas naiselikust välisusest. «Muu elu seisma ei jää, tean neidki, kes sõidavad krossi kunstküüntega, mul on lihtne, punun pikad juuksed pat-si ja miski ei sega,» ütles Kadri.

Suuremaid vigastusi on Kadri olnud kaks. Paar aastat tagasi kukkus ta Kihlis treeningul parema jala põlvest killu välja (tä-hendas kuid kipsi ja uuesti käima õppimist) ja tänavustel eestikel

vigastas ta vasaku jala hüppeliigest. «Pärast esimest vigastust kartsin, et ma ei julge enam sõita, kuid õnneks kõik ununes,»

tunnistas ta.

Kui teate rajal olevat mini MX sõitjaid, otsige silmadega numbrit 62. See on Kadri Ehamäe.

KARIKAD

Kadri toa karikatest üle kuhjatud kummutil troonib jõulutulede eredas valguses üks trofee suuremalt kui teised. Selle tõi Kadri kaasa esimeselt välisreisilt, oktoobri algul Tšehhis peetud mini Eurocupi sarja viimaselt etapilt.

Esikohaheitlus kujunes seal eestlannade pärusmaaks. «Minu eel oli mul suur närv sees, kuid kohapeal see õnneks kadus. Kui kõva pinnasega rajad välja arvata, oli kõik nagu Eestiski,» meenutas ta.

Valdavalt kevadest sügiseni kestev krossihooaeg ei tähenda, et Kadri energia kulukuks vaid ühele alale. Talviti on aukohal suusatamine, pere mägireisidel sõidab ta lumelauda-mäesuuska, pisteliselt satub jõusaaligi. Talvistel jää- või lumeradadel võib Kadri leida autoroolist. Seal tasuks uhkematel mehepoegadel teda karta, võib juhtuda, et neil tuleb alla neelata nii mõnigi mõru pill.

Eestis napib naissõitjaid, rääkimata samavanadest neidudest.

Napp konkurents on ka põhjus, mis patsiga neid trügivad mõtu võtma meestega, näiteks mini MX Hobby arvestuses on sõitjaid kokku keskel läbi 40.

Kadri unistus on jõuda kunagi välja naistemotokrossi maailmameistrivõistlustele. Mõtete lennukust kärbib ala kallidus ja asjaolu, et tsiklisõitu harjutada saab ta üldjuhul vaid siis, mil pere meespool on kodus.

Kadri tahaks sõita rohkem, palju rohkem...

TULEMUSED

Kadri Ehamäe tuli 2013. aasta kokkuvõttes mini MX karikavõistluste naisteklassis kolmandaks ja MX Hobby klassis Eesti motokrossi karikavõistlustel viiendaks.

KULTUURIKESKUS

9. nov kl 10–16 novembrilaat kultuurikeskuse parklas. Kauplejate kirjapanek www.paidekultuurikeskus.ee, tel 384 9130.

TEADE

12. nov kl 10 Järvamaa puue- tega inimeste kojas (Paide, Tal- linna mnt 13) **Tallinna kuulmis- rehabilitatsiooni keskus**. Kont- rollitakse kuulmist, võetakse in- dividuaalse kuulmisaparaadi ot- siku jäljend, vastavalt vajaduse- le ja võimalusele on võimalik os- ta uus kuulmisaparaat. Eelkirja- panek on vajalik! Tel 5330 6081, Ene.

9. nov kell 9 Koigi jahipiirkon- na ühisjaht maaomanikega. Info ja kirjapanek tel 523 7404. Osalusest teada anda 3. novembrini.

KINNISVARA

Müüa **2toal kort** Paides Ristiku t koos garaaziga. Tel 527 4213.

Müüa **2toal kort** Paides Ristiku t. Tel 5650 9772.

Müüa **3toal kort** Koeru kesku- ses (3/3, 69,3 m²). Tel 501 1831.

Müüa heas korras **garaaž** Pai- des Ristiku t. Tel 5635 7236.

Ostame **metsa- ja põllumaad**. Tel 5331 1935.

OÜ Estest PR ostab **põllu- ja metsamaad**. Tel 504 5215, 514 5215.

Ostan **maad**. Tel 529 3609.

Soovin üürida **2toal kort** Pai- des. Tel 5631 7921.

METSAMATERJAL

Kaminapuud, kask, võrgus ja lahtiselt. Hea hind. Vedu tasuta. Tel 504 0872.

Lõhutud küttepuid. Tel 5370 1802.

Kuiv **38cm ja 50cm kusehalg** laotuna autokastis (h: 37 €); kuiv 30 cm **kask 40-l võrgus** (h: 2 €, transpordiga 2,20 €). Asu- me Kärus. Tel 5373 7294.

Metsä Forest Eesti AS ostab **kasvavat metsa**, metsamaad, palke, paberi- ja küttepuitu, võ- saraiejäätmeid. Tel 514 8238, 503 8777.

Müüa **3 m küttepuid** koos veo- ga. Min kogus 30 rm. Tel 5613 8960.

Müüa **kuivi kaminapuid** 40 l võrkkottides, kütteklotse ja -graanuleid, puit- ning turbabri- ketti. Tel 504 5632.

Müüa **kuivi küttepuid**. H: al 36 €/ruum. Tel 521 9496.

Müüa **lõhutud küttepuid**: märg lepp (h: al 29 €/rm), märg segapuu (kask, haab, remmelgas, al 30 €/rm), poolkuiv lepp (al 34 €/rm, pikkus 30–60 cm), 50 cm kuiv lepp (40 €/rm). Vedu Türi ümbruses ja Paides hinna sees. Tel 5308 8945.

Müüa kuivi pakitud **kütteklotse ja kaminapuid**. Vedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa soodsalt kuivi lõhutud **küttepuid**. Tel 504 5632.

Müüa **lõhutud küttepuid ja küt- teklotse** 40 l võrkkotis. H: 1,50. Tel 5683 0454.

Türi- Alliku Küttekontor müüb 30, 40, 50, 60 cm saetud ja lõ- hutud **tooreid ja kuivi kütte- puid**. Vedu. Tel 516 6305.

MUUD

Soovin **rentida põllumaad** Jär- vamaal, samuti rendin maad üle Eesti (hind 60–150 €/ha). Tel 5605 9821.

TÖÖ

Vajan **elektrikut ja sanitaarteht- nikut** väikeseks tööks Türil. Tel 5813 4583.

Vajatakse **CE-kat autojuhti**. Tel 5624 1106.

Vajatakse **taksojuhti** Paides. Töö sobib ka pensionärile. Info 526 4115.

Väätsa saeveski võtab tööle **lukksepa-tõstukijuhi ja abitöö- lise**. Info tel 510 4509.

PÕLLUNDUS

Müüa tunnustatud **mahesöögi- kartulit** ja mittestandardset oda- vamat (kõik on käsitsi sorteerit- tud). Tel 5669 4324.

SÕIDUKID

1994–2005 autode kokkuost. Tel 5458 0842.

Ostan **Lada 01-07**. Autod võivad olla avariilised. Tel 5190 0366.

Müüa **Ford Scorpio 1991** (võib ka varuosadena). Tel 511 9916.

Müüa **Toyota Hilux**. Tel 515 7741.

Ostan kõiki osi **GAZ 69-le**. Tel 5558 5956.

TEENUS

Aitan majapidamistöodel. Tel 5648 1817.

Anname laenu kuni 5 aastaks. Intress al 3 % kuus. Paindlikud maksetingimused (www.laenvg. ee). Tutvuge tingimustega, kon- sulteerige spetsialistiga. Näiteks 1100 € kaheks aastaks - krediit- dikulukuse määr 98,43%. Tel 5199 7679.

Fassaaditööd ja trepikodade remont. Tel 5843 8814.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h: 1,09 €/min, kirjalik ennustus: ennustus.ee

Kanalisatsiooni- ja veetrassi- tööd, kaevetööd. Süvaveepum- pade ning septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Katelde müük, küttesüsteemi- de ehitus. Tel 5553 9162, www.soojapood.ee

KV bänd – mõnus tantsumuusi- ka igale eale. Tel 521 1269.

Lumekoristustöö traktoriga (3,6 m sahk). Teen veel trans- porttööd käruga, ka rasketes il- maoludes. Tel 5819 3296.

Ohtlike puude langetus, arbo- ristitööd. Tel 5663 2968, 5340 2068.

Ohtlike puude lõikus.

Tel 5822 8154, www.puulangetus.ee

Pehme mööbli remont ja riide vahetus Paides Tööstuse 36. Tel 5667 3195.

Pottsepatööd. Tel 507 9037.

Puurkaevude, küttegaevude puurimine, pumpade, septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kana- lisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee

Rakkekaevude kaevamine, re- mont ja puhastus. Tel 5393 6162.

Rakke-, salv-, sahtkaevude kaevamine, puhastamine ja re- mont. Tel 557 4792.

Süstime seinad soojaks hinga- va termovahuga. Omame pika- ajalist kogemust hoonete soo- justamises. Therm OÜ, kontakt: www.therm.ee, info@therm.ee. Tel 5660 6010.

Vannitubade remont. Tel 5390 0445.

Veeteenus (8,8 t kraana + ta- galuuktõstuk). Tel 5647 3790.

Ostan ja müün **km kohuslase fir- masid**. Eesti ja välismaiste firma- de likvideerimine. Tel 508 9565.

PAIDE TAKSO
TEL. 1212
PAIDE

Telli **Paide takso** tel 5858 9554.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Liiv, killustik, muld 2,5 t vedu. Tel 5373 9959.

Mesi kojutoomisega. Tel 516 6305.

TOIMETUS

Väike-Aia 5, Paide 72711, postkast 38 e-post: toimetus@jt.ee

Peatoimetaja
Merli Nikkolo 384 9239
Peatoimetaja asetäitja
Tiit Reinberg 384 9233
Toimetaja Marika Rajamäe 384 9231

Reporterid
Birgit Itse 384 9235
Merit Männi 384 9236
Silvi Lukjanov 384 9238
Kuido Saarpuu 384 9237
Korrekto Triin Prints 384 9234
Küljendaja
Kristo Kivisoo 384 9230
Fotograaf Dmitri Kotjuh 384 9210
Reklaamitoimetuse spetsialist
Mari-Ann Pill 384 9223
Küljendaja Eve Heero 384 9232

KUULUTUSED JA AJALEHE
TELLIMUSTE VASTUVÕTT
Klienditeenindaja
Maarika Heinaste 384 9200
kuulutused@jt.ee
tellimine@ajaleht.ee

Saunavooder. H: 7,50 €/m². www.pakkpuit.ee

Vorstisoolikad, maitseained. Tel 385 3732.

Müüa **ehituslikku saematerja- li** ning voodri- ja põrandalau- du. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa **liiva, killustikku, mulda** koos kohaletoomisega (6 t). Tel 5673 7227.

Kallid Tiina, Margus ja Voldemar. Avaldame kaas- tunnet kalli ema ja abikaasa **ELLE TRETERI** surma puhul. Velda, Andres, Nils ja Peeter

*Elu on tundmatu tee,
ei tea, kus ja kunas lõpeb see.*

Mälestame rõõmsameelset, sõbralikku ja põlist maaparandajat

IIVO LAANT.

Langetame pea ja avaldame kaastunnet lesk Milvile ja poeg Peebule perega.

OÜ Mateko kollektiiv

Südamlik kaastunne Anne Martisele perega kalli ema, vanaema, vanavanaema ja ämma surma puhul. Trepikojarahvas

ELSA KÜNGAS
Avaldame kaastunnet Piretile ema surma puhul. Endised töökaaslased maksu- ja tolliametist

*Päike kalmu kullaku,
kuu ja tähed valvaku.*
Mälestame **ELSA KÜNGAST**. Perekont Alajan

Sügav kaastunne omastele **ELLE TRETERI** surma puhul. Perekont Sõnajalg, Andres Roosipuu perega

Südamlik kaastunne Milvile ja Peebule perega kalli

IIVO LAANE

surma puhul.

Harrastuskalastajate klubi Säinas

*Su tugev elutahe väsis,
ränk haigus murdis
sinu elupuu.*

Südamlik kaastunne Milvile abikaasa

IIVO LAANE

surma puhul.

Türi KM tantsurühm Mõnused

*Mälestus sinu õiglusest
ja positiivsusest
hinge jääb helge ja hea.
Meie mõtetes püsib sa üha,
elad edasi sõprade seas.*

Mälestame sõbralikku bridžimängijat

IIVO LAANT.

Langetame pea ja avaldame südamlikku kaastunnet lesk Milvile ja poeg Peebule perega. Järvamaa bridžiselts

*Mõni hetk on elus valusam,
kui teine.
Mõni hetk on kohe väga,
väga valus.*
(J. Tätte)

ELSA KÜNGAS

Kuido ja Kirke! Oleme mõtetes teiega, kui jätate hüvasti oma armsa ema ja vanaemaga. Meie sügav kaastunne.

Kolleegid TÜst Talukartul

*Pisarais on roosipeenar
koduakna all.
Kurvad kodumaja seinad,
taevas sinihall.*

Südamlik kaastunne Voldemarile, Tiinale ja Margusele peredega kalli abikaasa, ema ja vanaema

ELLE TRETERI surma puhul. Ragna, Reeli ja Pearu peredega

Avaldame südamlikku kaastunnet Oksanale kalli vanaema

JEKATERINA PUTŠKOVA

surma puhul.

Põllu 2 naabrid Aili, Jaak ja Vaida

Siiras kaastunne Milvile abikaasa

IIVO LAANE

surma puhul.

Endised töökaaslased OÜst Inoret

Avaldame siirast kaastunnet klubi perenaisele Milvi Laanele armsa abikaasa

IIVO LAANE

surma puhul.

Klubi Ehavalgus

Südamlik kaastunne Maiale perega kalli õe surma puhul.

Türi toimetulekukooli pere

ELSA KÜNGAS

Südamlik kaastunne Kuidole ja tema lähedastele kalli ema surma puhul.

Kersti, Kairi, Ingrid ja Ülle peredega

*Rahu ja vaikus on sinuga,
mälestused meiega.*

Meie siiras kaastunne lähedastele

ELLE TRETERI

surma puhul.

Koeru arstikeskuse endised ja praegused töötajad

Avaldame kaastunnet Anne Aasale armsa ema

EDA RIISMAA

surma puhul.

Paide politseijaoskond

*Elu igavene seadus
oma jõus on võitmatu.*

Siiras kaastunne Milvile armsa abikaasa

IIVO LAANE

surma puhul.

Leili, Mari-Anne, Armilde, Leida, Siina, Juta, Jüri, Helmut

Avaldame südamest kaastunnet Milvile kalli abikaasa

IIVO LAANE

surma puhul.

Perekonnad Daniel ja Veeberg ning Lya

Südamlik kaastunne Terjele perega kalli ema, vanaema ja vanavanaema

AINO ANI

surma puhul.

Niina ja Enno

Mälestame head naabrit

ELLE TRETERIT.

Tunneme kaasa omastele.

Heli, Lembi, Maie, Kuldar, Ülle

Südamlik kaastunne Maele perega kalli

VOLLI LAIDRE

surma puhul.

AS TAC-Ettevõtted

Avaldame sügavat kaastunnet Veerale laste ja lastelastega abikaasa, isa ja vanaisa

LEO KRUUSMÄE

surma puhul.

Klubikaaslased

Müüa pöranda-, voodri- ja ehituslaudu, erinevad laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Müüa sise-, välisvoodri- ja pörandalauda (erinevad profiilid, parim hind). Veovõimalus. Tel 513 2021, voodrilaud.ee.

Müüa talverehve Mäos (olemas kõik mõõdud). Tel 5196 2260.

Müüa uus saunaahi, mat 6 mm, veesärk, h: 230 €; soojakuahi (buržuika), 80 €. Tel 503 6114.

Müüa soodsalt puitbriketti, kivi kütteklotse (lahtiselt ja pakitult). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

OST

Ostan vanu akusid, el mootoreid, balloone, kila-kola, kodutehnikat, igasugust vanametalli. Põllutööriistade ja -masinate, mahutite ja suurte metallkonstruktsioonide (katlamajad, farimid, sigalad) puhul lõikus. Tel 5383 4084, 389 6598.

ÄRA ANDA

Viin tasuta ära kasutatud terveid suurelainedisi eterniitahvleid. Tel 5373 7294.

VESMEL
www.vesmel.ee

Ostame metsakinnistuid ja kasvava metsa raieõigust

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

Sihtasutus Õigusteenuste Büroo

alustab 04.11.2013 kell 10.00

TASUTA ÕIGUSABI VÄHEKINDLUSTATUTELE

Paides, Tallinna 18 (kohtumaja)

Vajalik on eelregistreerimine: ÕTB telefonil 601 5122

Projekti toetab EV Justiitsministeerium

Eesti Pagar

AS Eesti Pagar on üks suuremaid pagari- ja kondiitritoote tootjaid Eestis. Täna sel päeval töötab Paide tehases 180 inimest.

Otsime oma meeskonda

ABITÖÖLISI

kelle tööülesanne on vormide töstmine (vormi raskus 4 kg)

Ettevõtte pakub

- stabiilset töösuhet kiiresti arenevas ettevõttes
- kaasaegset töökeskkonda
- motiveerivat töötasu
- ettevõttesisesi soodustusi

VÄLJAÕPE KOHAPEAL!

Kandideerimiseks palun saata elulookirjeldus e-posti aadressile info@eestipagar.ee või helistada tel 384 9260.

Kui Sulle läheb korda, mis toimub Sinu kodukandis, siis loe

JÄRVA TEATAJAT

Registreeri ennast digilehe kasutajaks ja igal esmaspäeval kuni novembri lõpuni loosime kõigi viimasel kuul digilehte lugenute vahel välja

5 JÄRVA TEATAJA KVALITEETSET POEKOTTI

Võitjatega võetakse e-posti teel ühendust!

www.jt.ee

OSTAME

- kasvava metsa raieõigust
- metsakinnistuid
- metsamaterjali

Aru Metsagrupp OÜ
arumetsagrupp@gmail.com
+372 5649 6605
www.arumets.ee

ARUMETSAGRUPP

PARIM PAKKUMINE

malmkatlad
U.N.I
pikk suitsukäik!

KOJUTOOMINE TASUTA
www.ostakatel.ee
HULGILADU Tehnika 10, Viiratsi, Viljandimaa. Tel. 526 7072

EESTI JUHTIV KINNISVARABÜROO

PINDI REALIA GROUP

12 100 € Pärnu 9, Paide Üldpind: 27,4 m² Korrus: 1/5 Tubade arv: 1 Sanitaarremont Toivo Lilium, 5649 0334	12 000 € Jõe 17, Türi vald Üldpind: 48,4 m² Korrus: 3/5 Tubade arv: 2 Sanitaarremont Marianne Juhkam 5649 7402	15 600 € Suur-Aia 18, Paide Üldpind: 72,9 m² Korrus: 4/4 Tubade arv: 4 Vajab sanitaarremonti Piret Reinsalu, 524 2674
9700 € Suur-Aia 22, Paide Üldpind: 45,7 m² Korrus: 5/5 Tubade arv: 2 Vajab sanitaarremonti Toivo Lilium, 5649 0334	48 000 € Kadaka talu, Paide vald Üldpind: 97 m² Krundi suurus: 13 022 m² Tubade arv: 3 Marianne Juhkam 5649 7402	23 800 € Koidula 47, Türi vald Üldpind: 113,4 m² Krundi suurus: 3654 m² Tubade arv: 6 Piret Reinsalu, 524 2674

PINDI KINNISVARA
Pärnu tn 6, Paide Tel 384 6015 paide@pindi.ee

Rt Forest
metsaomanike partner

- Kasvava metsa ja raieõiguse ost
- Metsakinnistute ost
- Metsamaterjali ost
- Kasvava võsa ost
- Metsamaterjali transport
- Raie teenus
- Teeäärte ja maa-parandussüsteemide puhastamine võsast

Kontakt: 515 5575, 517 4060
E-mail: rtforestou@gmail.com
www.rtforest.ee

MÜÜA KÜTTEPUID

Lepp 50 cm, kuiv (konteineris) **42 €/rm**
Lepp 30 cm, kuiv (konteineris) **45 €/rm**
Kask 30 ja 50 cm, kuiv (konteineris) **50 €/rm**
Okaspuu 50 cm, kuiv (lahtiselt) **34 €/rm**
Okaspuu 30 cm, kuiv (lahtiselt) **36 €/rm**
Lepp 50 cm, toores (lahtiselt) **30 €/rm**
Lepp 30 cm, toores (lahtiselt) **31 €/rm**
Kask 50 cm, toores (lahtiselt) **34 €/rm**
Kask 30 cm, toores (lahtiselt) **35 €/rm**

Transport hinna sees.
Info tel 5699 6890.

Tootsi Turvas ostab:
kasvatavat ja tee äärde virnastatud võsa

Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

www.landeker.ee
OÜ LANDEKER

OÜ Landeker ostab metsa ja maad, sobib ka läbiraatud ja hüpoteegiga maa, ettemaksu võimalus!

Tel 489 4055, 511 0415, 517 9866, faks 489 4962.

PAKUME MITMEKESIST JA RIKKALIKKU JÕULULAUDA ETTETELLIMISEL

TERE TULEMAST KOHVIK

TÖRU KÜLALISTEMAJA
iga päev
7-22

Pikk 42a, 72720 Paide
Tel 385 0385
www.toruhotel.com

Kadri Tare

Tel 387 8346
Paide 10, 72211 Türi
www.kadritare.ee

MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

SATSUMA MANDARIIN, kg
Hispaania, I klass

1.19

SEA KAELA-KARBONAAD, kg
jahutatud, ~1,8 kg

6.55

3.99

-39%

HOLLANDI LEIBJUUST 1 kg
viilutatud

7.69

5.35

-30%

AMIGO KUIVTOIT KOORTELE
15 kg

17.99

11.39

0.76/kg

-36%

HELE ÖLU SAKU KODUÖLU 4,8% 0,5 l

Tähelepanu!
Tegemist on alkoholiga.
Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

0.59

1.18/l + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 31. OKTOOBRI - 3. NOVEMBRINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarket'i põhjal 25.10.2013 seisuga. Pildidel on illustreeriv tähendus.

YOKOHAMA
ICE GUARD (IG35)
naast 175/70R14 **51€**

MASTER
NORDIC 3
naast 195/65R15 **43€**

HANKOOK
WINTER I*PIKE RS
naast 195/65R15 **63€**

PIRELLI
WINTER CARVING EDGE
naast 195/65R15 **72€**

GT RADIAL
CHAMPIRO ICE PRO
naast 205/55R16 **79€**

SOODSAIMAD REHVID JÄRVAMAAL!
Broneeri rehvivahetuse aeg tel 5622 7303
Mehaanika 18, Türi

PARKALI LOKAAL

Laupäeval kl 22
MART BÄND

Parkali 18, Paide,
tel 502 6529,
E-N 10-21, R 10-00,
L 10-03, P 12-19.
www.parkalilokaal.ee

TÜRI AUTOKAUBAD
PARIMAD HINNAD!

REHVIVAHETUS
REHVITÖÖD

Rehvivahetus: valuvelg 25€/plekkvelg 18€

PARIM HIND!

DUNLOP **NANKANG** **MINERVA**

PAIDE TÖÖKODA Lai 3, Paide

Rohkem infot küsi
tel 5567 9203

OÜ Meranna
Kooli 2, Ambla
Tel 5347 6054
www.meranna.ee

REHVID, rehvide müük, autoremont, -hooldus, varuosade ja Xenon pirnide müük
Tööajad kokkuleppel

Autotuba
Autod talvekorda!

Ootame teid
E-R 9-17, L 9-15

PESULA avatud ka pühapäeviti 10-15

Lai 10, Türi, tel 385 7499, 5646 2899

REHVITÖÖD • VEOTEENUS
AUTOREMONT

Türi-Allikul
tel 511 0221, amurekt@hotmail.ee,
www.amurekt.com

Masteri taastatud rehvid ja Nexeni uued rehvid soodsaaimad Järvamaal!

HYDROPARTS

- Tööriided
- Töökindad
- Tööjalatsid
- Isikukaitsevahendid

Avatud E-R 8-18, L 9-14
Viljandi 11, 72212 Türi
Tel 383 8109

OSAVARU OÜ
AUTOKAUBAD

TÜRI UJULA KÕRVAL
195/65R15 SV-1

76,9
km-ta 37,42

165/70 R14 la-

52,2
km-ta 24,92

www.osavaru.ee

SUPPER HINNAD

AKUD. HIND AL. 72 senti Ah

TÜRI UJULA KÕRVAL
TALLINNA 62

fixus
TÜRI

tel. 38 400 80
info@osavaru.com

Ametlik EUROPEAN DRIVESHAFT SERVICES (EDS) liige Eestis
Kõigi olemasolevate kardaanide remont ja uute valmistamine
TALLINNAS, PANEELI 2

www.AUTO CARDAN.eu

Tellimusi võetakse vastu:
Tel. +372 5128965
anton@autocardan.eu

Tel. +372 59196682
andrus@autocardan.eu

LEX
REHVIKODA

MEIL ON, MIDA TEIE AUTO VAJAB

- * rehvitööd (sõiduautod, maasturid, kaubikud)
- * varuosade müük
- * autode remont ja hooldus

AVATUD
E-R 9.00-17.30

Kohapeal, paigaldamine, erirehvid, remont

Tule kohale või küsi lisa:
Preedikü 1, Aravete, Järvamaa
Tel 5657 2096, e-post: lehar.lex@gmail.com

GRÜNMANN OÜ
AUTOTEENINDUS

Koeru Arukülas päästeametiga taga hooldab ja remondib jätkuvalt sõiduautosid ja kaubikuid.

Kohapeal valik varuosi, filtreid, olemas vajalikud õlid, akud, rehvid.

Kummiboksis kontrollitud rehviseadmed.

Varuosade tellimine, hoolde- ja sillastendi broneerimine telefonil 5322 5594.

OÜ Grünmann
tel 503 6423

JÄRVA-JAANI
AUTOTEENINDUS

asukohaga KUKSEMAL

- **REHVIVAHETUS**
- **REMONDI-HOOLDUSTÖÖD, KEEVITUSTÖÖD** sõiduautodele, maasturitele ja väikekaubikutele
- **DIAGNOSTIKA** (VW-Audi grupi autodele)
- **VARUOSADE** tellimine

Tel 510 4991 | OÜ Clarke

järvateataja Terve Järvamaa loeb!

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta - aga ära visata ka ei raatsi ...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Järva Teataja, Pärnu Postimees, Sakala, Virumaa Teataja ja Valgamaalane ilmub

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK „KASUTATUD ASJAD“

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähtsuse hind on vaid 1 sent ja pildi lisamine TASUTA!

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9-12, 12.30-17
Järva Teataja toimetuses Väike-Aia 5, II korrus,
e-postiga kuulutused.jt@ajaleht.ee, info telefonil 384 9200

Continental, Nokian, GoodYear, Dunlop, Kelly

UUED TALVEREHVID

alates **39.90 €** tk

Info ja tellimine tel 5694 4656
e-post: jaak@kummihai24.ee
www.kummihai24.ee

Hankook, Nankang, Federal, Sava, Point-S

KUMMIHAI

PAIDE AUTO OÜ

AUTODE OST-MÜÜK-VAHETUS
AUTORENT, LIISING JA JÄRELMAKS
5554 4088, 524 5966 • E-R 9-18, L 10-14
paideautoaed.ee

KEREMEISTER OÜ

- Sõidukite kere- ja keevitustööd
- Avariiliste autode taastamine kerevenituspingil
- Värvitööd
- Varuosade tellimine
- Konsultatsioon
- Sõidukite kindlustusjuhtumite kahjukäsitletus

Paide vald, Kriilevälja,
tel 528 1215,
tel/faks 385 3825,
keremeister@hotmail.ee
www.kkeremeister.ee